

Nous mediterranis (II): «Jesús és el meu amic entranyable»

Sant Josepmaria es va trobar sempre acompanyat per Jesús, el «Gran Amic» que comprèn les nostres preocupacions i inquietuds, perquè Ell «és home també».

22/10/2017

Els evangelis mostren Jesús en relació constant amb persones molt diferents: malalts que busquen curació, pecadors que anhelan el

perdó, curiosos, fins i tot espies... Però entorn del mestre es mouen, sobretot, els seus amics. Així anomena Jesús els seus deixebles: «amics meus» (Lc 12,4). És emocionant contemplar el Senyor davant la tomba de Llätzer; el seu plor commogut fa comentar als jueus: «Mireu com l'estimava» (Jn 11,36). Més endavant, durant l'Últim Sopar, explicarà als apòstols el sentit de la seva mort a la Creu: «Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics» (Jn 15,13). I, potser davant de la seva sorpresa, insisteix: «Ja no us dic servents, perquè el servent no sap què fa el seu amo. A vosaltres us he dit amics perquè us he fet conèixer tot allò que he sentit del meu Pare» (Jn 15,15).

Per l'amor que ens té, Jesús ens fa amics seus. El do de l'Esperit Sant ens situa en una relació nova amb Déu. Rebem el mateix Esperit de Crist, que ens fa fills del Pare i ens introdueix

també en una intimitat especial amb Jesús: en realitat, ens identifica amb Ell. Tanmateix, en fer-ho no dissol la nostra individualitat, ni elimina la nostra personalitat. Per això, la identificació amb Crist es viu de la mà de l'amistat amb Ell. La vida de la gràcia inaugura una relació de tu a tu amb Déu: el coneixem en el seu misteri, i podem actuar com Ell. Aquesta unitat profunda de coneixement i d'intencions fa possible que, sent unes pobres criatures, experimentem Déu, com deia sant Agustí, en el més íntim de nosaltres mateixos; i que puguem estimar i procurar el mateix que Ell. En això —*idem velle, idem nolle*, estimar i rebutjar el mateix— consisteix precisament l'amistat.

«Un altre mediterrani»

Des de molt jove, sant Josepmaria va aprendre que Jesús era amic, i un amic molt especial. Va abocar

aquesta antiga experiència en un punt de *Camí*: «Busques la companyia d'amics, que amb la conversa i l'afecte, amb el tracte, et fan més tolerable l'exili d'aquest món... tot i que els amics a vegades traeixen. —No ho trobo malament. Però... com és que no sovinteges cada dia amb més intensitat la companyia, la conversa del Gran Amic que mai no traeix?»[1]

Era una cosa que havia après temps enrere, i que els seus biògrafs posen en relació amb un consell que va rebre en la direcció espiritual durant el seminari.[2] Amb els anys, va anar aprofundint en aquest descobriment de l'amistat de Crist. Possiblement un moment important d'aquest desenvolupament va tenir lloc en la temporada en què es va obrir davant dels seus ulls el panorama immens de la seva filiació divina. Mentre era a Segòvia, fent un recés espiritual, escrivia: «Dia primer. Déu és el meu

Pare. —I no surto d'aquesta consideració. —Jesús és el meu amic entranyable, (un altre mediterrani), que m'estima amb tota la bogeria divina del seu Cor. Jesús..., el meu Déu... que és home també».[3]

Ho descriu com un «altre mediterrani» —el primer era la paternitat de Déu—, és a dir, com una cosa que ja coneixia i que, tanmateix, s'obria davant la seva mirada de manera nova. Aquest descobriment va ser per a sant Josepmaria, en primer lloc, una font de consol. En aquells primers anys trenta tenia al davant la immensa tasca de fer la voluntat que Déu li havia manifestat el 2 d'octubre del 1928. Tenia un missatge que havia de transmetre a tots els homes, i de fer a l'Església. Però havia de fer-ho «amb una manca absoluta de mitjans materials: vint-i-sis anys, la gràcia de Déu i bon humor. I prou».[4] El panorama obert per aquest nou

horitzó li confirmava que en aquella missió no estava sol. L'acompanyava Jesús, el seu amic, que entenia perfectament totes les seves preocupacions i inquietuds, perquè Ell «és home també».

El Cor de Jesús va ser per a sant Josepmaria una doble revelació: de «la caritat immensa del Senyor», d'una banda, ja que «el Cor de Jesús és el Cor de Déu encarnat»;[5] i, de l'altra, de la comprensió i la tendresa de Jesús davant les mateixes limitacions, dificultats i caigudes. En els seus moments d'oració va experimentar potser el que abocaria en un punt de *Camí*: «Jesús és el teu amic. —L'amic. —Amb cor de carn, com el teu. —Amb ulls de mirada amabilíssima, que van plorar per Llätzer... I tant com a Llätzer, t'estima a tu».[6] Aquest amor, diví i humà alhora, infinit i proper, era un suport ferm que li permetria anar endavant en tota circumstància. A

més, donava un realisme i una urgència nova a tota la seva vida interior.[7]

Un camí obert per a tothom

Sant Josep maria animava les persones que se li apropaven a transitar el camí de l'amistat amb Crist. Els explicava que el tracte amb el mestre no necessita formalitats excessives ni mètodes complexos. N'hi ha prou amb apropar-s'hi amb senzillesa, com a qualsevol altre amic. Al cap i a la fi, aquesta és la manera en què el van tractar els qui més l'estimaven, mentre va viure entre ells: «Has vist amb quin afecte, amb quina confiança tractaven Crist els seus amics? Amb tota naturalitat, li tiren en cara les germanes de Llätzer la seva absència: t'hem avisat! Si tu haguessis estat aquí!... — Confia-li a poc a poc: ensenya'm a tractar-te amb aquell amor d'amistat de Marta, de Maria i de Llätzer; com

et tractaven també els primers Dotze, tot i que al principi et seguien potser per motius no gaire sobrenaturals».

[8]

Els joves que s'apropaven a sant Josepmaria quedaven meravellats davant la naturalitat amb què s'adreçava al Senyor i animava els altres a tractar-lo. Durant tota la seva vida va proposar sense cansament aquest camí. Un dels primers que glossaria els ensenyaments de sant Josepmaria ho expressava així: «Per arribar a aquesta amistat fa falta que tu i jo ens apropem a Ell, el coneguem i l'estimem».[9] L'amistat requereix tracte, i això és el primer a què ens convida el descobriment de Jesús com a amic. «M'has escrit: “Fer oració és parlar amb Déu. Però, de què?” —De què? D'Ell, de tu: alegries, tristeses, èxits i fracassos, ambicions nobles, preocupacions diàries... febleses!: i accions de gràcies i peticions: i amor i desgreuge. En

dues paraules: conèixer-lo i conèixer-te: “tractar-se!”». [10]

Ressona en aquestes paraules aquell *noverim Te, noverim me* del qual parlava sant Agustí: Senyor, que et conegui i que em conegui; [11] i aquell «tractar d'amistat, estant moltes vegades tractant tot sol amb qui sabem ens estima», [12], de santa Teresa. En definitiva, el tracte personal amb Jesucrist és el nervi de la vida interior. I això, per als qui busquen la santedat al mig del món, consisteix a aprendre a trobar-lo en totes les circumstàncies del dia a dia, per entaular-hi amb ell un diàleg continu.

No es tracta d'un ideal irrealitzable, sinó d'una cosa que moltes persones han sabut posar per obra en la seva pròpia vida. En la feina quotidiana, en la vida familiar, als carrers de la ciutat i als camps, als senders de muntanya i al mar... a tot arreu

podem reconèixer Crist que ens espera i ens acompanya com un amic. Innombrables vegades va repetir sant Josepmaria que «els fills de Déu hem de ser contemplatius: persones que, enmig del brogit de la multitud, sabem trobar el silenci de l'ànima en col·loqui permanent amb el Senyor: i mirar-lo com es mira un Pare, com es mira un Amic, a qui s'estima amb bogeria».[13] Tota la nostra vida cap en la nostra oració, com passa en les converses entre amics, en les quals es parla de tot. «Els Fets dels Apòstols ens diuen que, després de la resurrecció, el Senyor reunia els seus deixebles i s'entretenien *in multis argumentis*. Parlaven de moltes coses, de tot el que li preguntaven: tenien una tertúlia».[14]

Juntament amb aquest tracte continu, que fa de la mateixa vida tema de conversa amb Déu, també podem procurar *conèixer-lo* cada

vegada més, buscant-lo en alguns llocs en què ha volgut romandre de manera més explícita. Ara en repassarem tres.

Els relats dels amics del Senyor

Els evangelistes van recollir, inspirats per l'Esperit Sant, els principals records del Mestre. Sant Josepmaria era un enamorat de Jesús, i per això «la Sagrada Bíblia, especialment els Evangelis, no va ser només a les seves mans un bon llibre de lectura en el qual trobar abundant instrucció profitosa, sinó un lloc de trobada amb Crist».[15]

Des del principi, els qui s'apropaven a la tasca de l'Obra comprenien de seguida que aquell jove sacerdot era una ànima que vivia en íntima unió amb Déu. Aquesta intimitat s'evidenciava en la seva predicació: «“Es dirigia al Sagrari, per parlar amb Déu, amb el mateix realisme amb què ens parlava a nosaltres”, “i

després un se sentia ficat entre els apòstols i deixebles del Senyor, com un d'ells"». [16] Aquesta manera d'apropar-se a l'Esriptura és la mateixa que recomanava després. Moltes vegades ho haurem considerat: «Jo t'aconsello que, en la teva oració, intervinguis en els passatges de l'Evangelí, com un personatge més. Primer t'imagines l'escena o el misteri, que et servirà per recollir-te i meditar. En acabat, apliques l'enteniment, per considerar aquell tret de la vida del Mestre: el seu cor entendrit, la seva humilitat, la seva puresa, el seu compliment de la voluntat del Pare. Després li expliques tot allò que sol esdevenir-te en aquestes coses, el que et passa, què tens. Estigues a l'aguait, perquè potser Ell voldrà dir-te quelcom: i sorgiran aquestes mocions interiors, això d'atinar-hi, aquelles reconvencions». [17]

Amb aquest consell, ens estava obrint un secret de la seva ànima. Comentant aquesta manera d'apropar-se a l'Esclritura, assenyalava el beat Àlvar del Portillo: «La familiaritat amb Nostre Senyor, amb la seva mare, santa Maria, amb sant Josep, amb els primers dotze apòstols, amb Marta, Maria i Llätzer, amb Josep d'Arimatea i Nicodem, amb els deixebles d'Emaús, amb les santes dones, és una cosa viva, conseqüència i resultat d'un conversar ininterromput, d'aquest posar-se en les escenes del sant Evangeli per ser un personatge més». [18].

La validesa d'aquesta manera de pregar queda ratificada per la vida i l'ensenyament de molts sants. És el mateix que han recomanat els últims pontífexs en assenyalat la importància d'apropar-nos a l'Evangeli amb una actitud d'oració, suggerint la pràctica de la *lectio*

divina. Es tracta d'apropar-se a l'Evangelí sense pressa, amb deteniment. Començant per un passatge, podem aturar-nos i pensar: «Com seria allò?», i introduir-nos en l'escena «com un personatge més», imaginant la cara de la gent, el rostre de Jesús. Procurarem llavors comprendre el sentit de les seves paraules, sabent que en molts casos poden requerir una certa explicació, ja que es tracta d'un text antic, que pertany a una cultura en part diferent de la nostra. D'aquí ve la importància de tenir una versió del text que tingui prou anotacions, i de basar-se també en bons llibres sobre l'Evangelí i sobre l'Esclatúra.

Després, llegim de nou el text i ens preguntem: «Senyor, què em diu a mi aquest text? Què vols canviar de la meua vida amb aquest missatge? Què em molesta en aquest text? Per què això no m'interessa?», o bé: «Què m'agrada? Què m'estimula d'aquesta

paraula? Què m'atreu? Per què m'atreu?"».[19] Potser ens passa pel cap alguna persona necessitada que tenim a prop, potser recordem que hem de demanar perdó a algú... Finalment, considerem: Com puc *respondre*, amb la meva vida, al que em proposa Jesús en aquest text? «Estigues a l'aguait, perquè potser Ell voldrà dir-te quelcom: i sorgiran aquestes mocions interiors, això d'atinar-hi, aquelles reconvencions».

[20] Potser ens arrencarà una mica d'amor, un desig d'entrega, i, sempre, la seguretat que Ell ens acompanya. Aquesta contemplació de la vida del Senyor és fonamental per al cristià, ja que «tendeix a crear en nosaltres una visió sapiencial, segons Déu, de la realitat i a formar en nosaltres «el pensament del Senyor» (1 Co 2,16)».

[21]

Sens dubte, hi ha moltes vies per tractar Jesús a través de l'Esclitura. Per això, sant Josepmaria no pretenia

oferir un mètode, sinó només donar alguns consells pràctics que poguessin servir per a la meditació i contemplació, fins a arribar a «prorrrompre en afectes: actes d'amor o de dolor, accions de gràcies, peticions, propòsits..., que constitueixen el fruit madur de l'oració verdadera».[22]

El Senyor ens espera al Sagrari

«Quan t'apropes al Sagrari, pensa que Ell!... t'espera des de fa vint segles».[23] L'Eucaristia és, sens dubte, un *lloc* privilegiat per trobar Jesucrist i entaular-hi amistat. Aquest és també el camí que va seguir sant Josepmaria. La seva fe en la presència viva de Crist es manifestava en tots els seus gestos davant del Santíssim. Encarnita Ortega, que el va conèixer als anys quaranta, recordava així la primera meditació que li va sentir predicar, a la qual va assistir amb certa

curiositat: «El seu recolliment, ple de naturalitat, la seva genuflexió davant del Sagrari i la manera de desentranyar-nos l'oració preparatòria de la meditació, animant-nos a ser conscients que el Senyor era allà, i ens mirava i ens escoltava, em va fer oblidar immediatament el meu desig d'escoltar un gran orador»; en canvi, es va obrir pas al seu interior una viva percepció de «la necessitat d'escoltar Déu i de ser generosa amb Ell».[24]

El mateix recorden els qui el van veure celebrar la Santa Missa: «La manera de celebrar el Pare la Santa Missa, el to sincer i ple d'atenció amb què resava les diferents oracions, sense la més mínima afectació, les seves genuflexions i altres rúbriques litúrgiques, em van impressionar molt vivament: Déu era allà, realment present».[25] No es tractava de coses especials, sinó de la manera

d'estar i de moure's, la intensitat de les oracions, el recolliment. També nosaltres podem tractar així Déu, si vivim amb la seguretat que Crist, l'«Amic entranyable», és veritablement present en l'Eucaristia. Als que vivien en la primera Residència de l'Obra, quan va ser possible per fi reservar el Senyor en el Sagrari, el Pare els recordava que Déu «era un resident més –el primer–, per la qual cosa animava a cada un perquè estigués una estona fent-li companyia, el “saludés” amb una genuflexió en entrar i en sortir de DYA, o acudís al sagrari amb el pensament, des del seu dormitori».[26]

Són aquests petits detalls, quan posem el cor en ells, els que expressen i alhora alimenten la nostra fe: dirigir el nostre pensament a Déu quan vegem una església, fer-li alguna visita breu durant el dia, procurar viure la Missa amb

intensitat i recolliment, traslladar-nos amb la imaginació davant el Sagrari per saludar el Senyor o per oferir-li el nostre treball... Petits detalls, els mateixos que vivim amb els nostres amics, quan els anem a veure o els enviem un missatge durant el dia.

Crist present en els qui ens envolten

El *Manament de l'Amor* és el signe distintiu dels que segueixen Crist. I no és només un mode de vida, sinó una cosa que neix de la fe en què el mateix Jesucrist és present en les persones que ens envolten. Es tracta d'una cosa profundament establerta en l'ensenyament del Senyor: en diferents ocasions ens recorda que, quan cuidem els qui ho necessiten — i tots, cada un a la seva manera, tenen necessitat de nosaltres—, en realitat és a Ell mateix a qui cuidem. [27] Per això és tan important

«reconèixer Crist, que ens ve a l'encontre, en els nostres germans els homes».[28]

Sant Josepmaria va procurar trobar Crist, en primer lloc, entre la gent més necessitada. En els primers anys trenta, va dedicar moltes hores a visitar famílies necessitades als ravals de Madrid, a cuidar malalts als hospitals de la capital, i a donar catequesi entre nens pobres. Més tard, va saber transmetre la urgència d'aquesta cura als joves que s'apropaven a l'Obra. A més, aquests mateixos joves experimentaven l'afecte —humà i diví— que el Pare els tenia. Francisco Botella, per exemple, recordava que, quan el va conèixer, el va acollir «com si em conegués de sempre; encara tinc en la meva memòria la seva mirada profunda que es va ficar en l'ànima i la seva alegria que em va remoure i em va omplir de goig i de pau. Em va semblar que em coneixia per dins i

ahora, tot amb una naturalitat i senzillesa que em feien estar com amb la meva família».[29] Un altre d'aquells joves, no especialment sentimental, reconeixia: «té una cura de nosaltres com no tindrien les nostres mares».[30]

En aquells joves, com en els pobres i malalts, sant Josep maria havia *trobat* el seu amic. Anys més tard, «pensatiu, amb els seus fills al voltant, els preguntava: “fills meus, sabeu per què us estimo tant?” Es feia el silenci i afegia el Pare: “perquè veig bullir en vosaltres la sang de Crist”».[31] Jesús, el seu Amic, l'havia portat a trobar-lo en la gent que l'envoltava, i particularment en els més necessitats. També nosaltres, al costat de l'Evangelí i l'Eucaristia, «estem cridats a servir Jesús crucificat en tota persona marginada, a tocar la seva carn beneïda en qui està exclòs, té gana o set, està nu, pres, malalt, aturat,

perseguit, refugiat, emigrant. Allà trobem el nostre Déu, allà toquem el Senyor».[32]

Lucas Buch

[1] Sant Josepmaria, *Camí*, n. 88.

[2] *Camí*, edició críticohistòrica de P. Rodríguez, 3a ed., Rialp, Madrid 2004, comentari al n. 88. Cf. R. Herrando. *Los años de seminario de Josemaría Escrivá en Zaragoza (1920-1925)*, Rialp, Madrid 2002, 197-201.

[3] Sant Josepmaria, *Apunts íntims*, n. 1637 (citada a *Camí*, edició críticohistòrica, comentari al n. 422). El dia primer del recés va ser el 4 d'octubre del 32. El text va servir de base per a *Forja*, n. 2.

[4] *Carta 29-XII-1947/14-II-1966*, n. 11, citat a A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. 1, Rialp, Madrid 1997, 308.

[5] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 169.

[6] *Camí*, n. 422.

[7] Cf. *ibíd.*, nn. 244, 436.

[8] Sant Josepmaria. *Forja*, n. 495.

[9] S. Canals. *Ascética meditada*, Rialp, Madrid 2011, cap. "Jesús, como amigo".

[10] *Camí*, n. 91.

[11] Sant Agustí. *Soliloquis II*, 1.1.

[12] Santa Teresa de Jesús. *Libro de la vida*, c. 8, n. 5.

[13] *Forja*, n. 738.

[14] Sant Josepmaria, citat a *Dos meses de catequesis*, vol. II, 651 (AGP, Biblioteca P04).

[15] S. Hahn, “San Josemaría Escrivá, lector de la Sagrada Escritura”, a *Romana*, 40 (2005), disponible [aquí](#).

[16] Record de F. Botella, a J.L. González Gullón, *DYA. La Academia y Residencia en la historia del Opus Dei (1933-1939)*, Madrid, Rialp 2016, 3a ed., 429.

[17] Sant Josepmaria. *Amics de Déu*, n. 253.

[18] Beat Àlvar del Portillo, “Presentació” a *És Crist que passa*.

[19] Francesc, Ex. Ap. *Evangelii gaudium* (24-XI-2013), n. 153.

[20] *Amics de Déu*, n. 253.

[21] Benet XVI, Ex. Ap. *Verbum Domini*, (30-X-2010), n. 87.

[22] Javier Echevarría, San Josemaría Escrivá, maestro de oración en la vida ordinaria”, *Magnificat* 2006, disponible [aquí](#).

[23] *Camí*, n. 537.

[24] Record citat a A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. II, Rialp, Madrid 2002, 555.

[25] Record de Francisco Ponz, a A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. II, 407.

[26] *DYA. La Academia y Residencia...*, 342.

[27] Cf. *Mt* 10,40; 25,40; *Lc* 10,16.

[28] *És Crist que passa*, n. 111.

[29] Record de F. Botella, a *DYA. La Academia y Residencia...*, 433.

[30] Record de J. Jiménez Vargas, a *DYA. La Academia y Residencia...* 443.

[31] Citat a A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. III, Rialp, Madrid 2003, 405.

[32] Francesc, *Via Crucis amb els joves durant la Jornada Mundial de la Joventut*, 29-VII-2016.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/nous-
mediterranis-ii-jesus-es-el-meu-amic-
entranyable/](https://opusdei.org/ca/article/nous-mediterranis-ii-jesus-es-el-meu-amic-entranyable/) (28/03/2025)